

ทำไมต้องเป็น “หนูทดลอง” (เป็น แมว กบ ลิง ไม่ได้หรือ?)

แม้ว่าใครหลายคนจะมองว่าหนูเป็นสัตว์น่ารักก็จริง แต่กับภาพหนูเป็นสัตว์สกปรก ชอบหรือเศษอาหารและเป็นตัวแพร่เชื้อโรค แต่ในทางการแพทย์หนูจัดว่าเป็นสัตว์ที่มีประโยชน์ต่อมนุษย์มาก ๆ เพราะก่อนที่นักวิทยาศาสตร์หรือนักเภสัชวิทยาจะนำยามาใช้กับคนได้ ต้องทดลองกับสิ่งมีชีวิตอื่นก่อนเป็นการพิสูจน์ว่าใช้ได้ปลอดภัย รักษาหาย และ “หนู” ก็คือสิ่งมีชีวิตที่ถูกนำมาทดลอง

ตามที่ได้มีการบันทึกไว้ “หนู” ถูกนำมาใช้ในการทดลองตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๑๖๔ โดยนักสัตววิทยาชาวอิตาลีเลียนสองคน ใช้เพื่อศึกษาอวัยวะภายในของหนู และเริ่มมีนักชีววิทยาชาวตะวันตกนำหนูมาเลี้ยงในห้องทดลองเพื่อศึกษาเรื่องการขาดอาหารและออกซิเจน หลังจากนั้นได้มีการทดลองโดยใช้หนูมากขึ้น เช่น ทดลองเพื่อศึกษาพฤติกรรมทดลองหาสาเหตุมะเร็ง จนกระทั่งเริ่มใช้ “หนู” เป็นสัตว์ทดลองยาในการศึกษาสาเหตุและรักษาโรคต่าง ๆ เช่น โรคความดัน โรคเยื่อสมองอักเสบ โรคผิวหนัง โรคตับ โรคไขข้อกระดูก การปลูกถ่ายอวัยวะ เป็นต้น

จริง ๆ แล้วการทดลองในสัตว์สามารถทำในสัตว์ได้หลายชนิด จะว่าไป หมา หมู แมว ลิง กบ หรือแม้แต่สัตว์น้ำอย่างปลาก็เป็นสัตว์ทดลองได้ทั้งนั้น แต่เหตุผลที่หนูเป็นสัตว์ทดลองที่นิยมมากที่สุด เพราะหนูเป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมที่มีจำนวนยีนใกล้เคียงกับมนุษย์ ดังนั้นถ้านำมาทดลองแล้วก็จะได้ผลออกมาใกล้เคียงกับมนุษย์

นอกจากนี้หนูเป็นสัตว์ที่มีประสาทสัมผัสไวมาก มีขนาดเล็ก ทำให้ใช้พื้นที่ในการเพาะเลี้ยงน้อย วงจรชีวิตสั้น เพาะพันธุ์ได้ง่าย โตง่าย และให้ลูกในปริมาณมาก ด้วยเหตุผลเหล่านี้ "หนู" จึงเป็นตัวเลือกที่ถูกนำมาใช้ในการทดลองอยู่บ่อย ๆ นั่นเอง โดยชนิดของหนูที่นิยมนำมาใช้ทดลองหรือวิจัยก็มีหลายพันธุ์ เช่น หนูเมาส์ หนูตะเภา หนูแรท เป็นต้น

เห็นตัวเล็ก ๆ แบบนี้ แต่คุณประโยชน์ต่อวงการแพทย์และการศึกษาไม่ได้น้อยตามตัวไปเลย ถ้าจะเรียกว่าเป็นผู้เสียสละก็ว่าได้ เพราะถ้าไม่มีหนู (หรือสัตว์ทดลองอื่น ๆ) แล้วมาทดลองใช้กับมนุษย์โดยตรง อาจเกิดผลเสียตามมาได้มากกว่านี้ และวิทยาการต่าง ๆ ของมนุษย์ก็คงพัฒนาขึ้นไม่ได้ ซึ่งนักวิทยาศาสตร์และนักศึกษาในกลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพที่ต้องใช้สัตว์ในการทดลองจะนับถือสัตว์เหล่านี้กันว่าเป็นอาจารย์ใหญ่

อย่างไรก็ตาม แม้จะดูเหมือนว่าหนูต้องเกิดมามีหน้าที่เป็นสัตว์ที่ใช้เพื่อค้นคว้าทดลอง แต่การจะนำหนูเหล่านี้มาใช้ นักวิทยาศาสตร์ก็ควรใช้อย่างมีจรรยาบรรณ ควรรู้คุณค่าของชีวิตสัตว์ อย่างน้อยก็ต้องคิดอย่างรอบคอบแล้วว่าใช้ด้วยความจำเป็นและมีประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนและสัตว์อื่น ๆ รวมถึงควรระลึกอยู่เสมอว่าสัตว์ก็มีชีวิตเหมือนกัน รู้สึกเจ็บปวดได้เหมือนกัน ดังนั้นควรปฏิบัติต่อสัตว์อย่างระมัดระวัง อย่าทารุณจนเกินขอบเขต เพียงคิดว่ามันเป็นแค่ "หนูทดลอง"

ที่มา: "ทำไมต้องเป็น "หนูทดลอง" ". [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://www.dek-d.com/article/32870/> สืบค้น

๑๑ กันยายน ๒๕๕๗.